

Досвід виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці у студентів аграрних вищих закладів освіти України

К. О. Власенко

Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київ
Corresponding author. E-mail: karinavlasenko@ukr.net

Paper received 26.01.18; Revised 29.01.18; Accepted for publication 01.02.18.

<https://doi.org/10.31174/SEND-PP2018-153VI63-14>

Анотація. У статті проаналізовано досвід виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці у студентів аграрних вищих закладів освіти. З цією метою розглянуто навчальні плани та робочі програми, плани виховної роботи та плани роботи кураторів студентських груп. Розкрито значення навчальних та виробничих практик як складових освітньо-професійних програм. Встановлено, що ціннісне ставлення до сільськогосподарської праці формується під час проведення виховних заходів, фестивалів, акцій, конкурсів, участі у проектах, зустрічей із відомими випускниками, аграріями та підприємцями, екскурсій на навчально-дослідні господарства.

Ключові слова: виховання, ціннісне ставлення, студент, аграрні вищі заклади освіти, навчальний план, практика, план виховної роботи.

Вступ. Сучасний розвиток сільського господарства в Україні здійснюється за допомогою багатьох факторів, серед яких одним із найважливіших є трудові ресурси. Виховання майбутніх фахівців аграрного сектору із вищою освітою нині набуває все більшої актуальності. Під час професійної підготовки фахівців у аграрних вищих навчальних закладах важливо використовувати досвід країн світу та досягнення вітчизняної педагогічної науки, а також розглядати проблеми підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі у профільних ВНЗ.

Система виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці у аграрних вищих навчальних закладах потребує нових підходів та спланованої, цілеспрямованої роботи, враховуючи потреби, інтереси та здібності студентської молоді. Головною метою виховання ціннісного ставлення до праці є формування любові до праці та потреби в ній, отримання знань та умінь професійно займатись обраною діяльністю, працелюбність, свідоме ставлення до праці як до однієї із цінностей людини та суспільства, спрямованої на створення матеріальних та духовних цінностей, реалізуючи при цьому свої здібності та вміння, а також вміння раціонально розподіляти свої сили та аналізувати кінцеві результати власних трудових зусиль.

Короткий огляд публікацій. Професійна підготовка студентів аграрних вищих закладів освіти у вітчизняній науці представлена в різних аспектах: Л. Барановська (теоретико-методичні засади навчання професійного спілкування студентів аграрного вищого навчального закладу), С. Білан (аграрна освіта в Україні: історичний аспект), П. Лузан (формування навчально-пізнавальної активності студентів у вищих аграрних навчальних закладах), Г. Педченко (адаптація аграрних ВНЗ до підготовки спеціалістів сільськогосподарства у ринкових умовах), К. Мешко (виховання господарської дбайливості студентів аграрних коледжів).

Професійну підготовку фахівців сільського господарства розглядали у своїх наукових працях І. Буцик, С. Літвінчук, В. Кручек, А. Дьоміна, В. Богатирьова, В. Свистун, В. Манько та ін.

Мета. Проаналізувати досвід виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці у студентів аграрних вищих навчальних закладів України.

Матеріали та методи. Для досягнення поставленої мети були використані теоретичні методи науково-педагогічного дослідження: аналіз та синтез, порівняння, узагальнення та систематизація.

Результати дослідження. Виховання у студентів аграрних вищих закладів освіти ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці орієнтовано перш за все на розвиток:

- любові до обраної професії, зацікавленості майбутньою діяльністю, професійної компетентності;
- вміння професійно виконувати поставлені цілі та завдання;
- формування навичок та вмінь на сучасному рівні технологій;
- професійної зацікавленості та відповідальності.

Тому одним із напрямів нашої дослідницької діяльності було вивчення стану виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці у студентів аграрних вищих закладів освіти. Для цього одним із етапів нашої дослідної роботи був аналіз навчальних планів та робочих програм, планів виховної роботи та планів роботи кураторів студентських груп.

Аналіз навчальних планів свідчить, що їх нормативна та вибіркова частина включають дисципліни, які передбачають виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці. Так, нормативна частина навчального плану підготовки фахівців ОКР «Бакалавр» за напрямом «Агрономія» (спеціалізація «Агрономія») містить такі дисципліни та навчальні практики: «Фізіологія рослин» (120 год.), «Основи наукових досліджень в агрономії» (90 год.), «Землеробство» (180 год.), «Стандартизація та управління якістю продукції рослинництва» (90 год.), «Рослинництво» (240 год.), «Селекція та насінництво польових культур» (120 год.), «Сільськогосподарська вірусологія» (90 год.), «Сільськогосподарська мікробіологія» (90 год.), «Біотехнології» (90 год.), «Технології закритого ґрунту» (150 год.), «Програмування врожаїв» (90 год.), «Меліорація земель» (90 год.), «Статистичний аналіз агрономічних досліджень» (90 год.), «Технічні культури» (120 год.), «Основи раціонального землекористування» (90 год.), «Біологічний захист рослин» (90 год.), Навчальна практика (720 год.), Виробнича практика (300 год.).

Практична підготовка студентів вищих аграрних закладів освіти є однією із складових освітньо-професійних програм підготовки фахівців у аграрних

ВЗО, оскільки орієнтована на закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, набуття практичних навичок та вмінь, реалізацію здібностей, оволодіння сучасними методами організації сільськогосподарської праці, виховання у майбутніх фахівців ціннісного ставлення до обраної професії, до сільськогосподарської праці та бажання постійно підвищувати рівень своїх знань та застосовувати їх у практичній діяльності відповідно до освітнього напрямку (спеціальності).

Метою навчальної практики є ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь і навичок. Під час проведення навчальних практик у навчальних господарствах, на фермах, навчально-дослідних ділянках, навчально-практичних центрах та на підприємствах відповідного профілю студенти мають можливість розвивати ціннісне ставлення до сільськогосподарської праці. Так, студенти спеціальностей «Садово-паркове господарство», «Лісове господарство» та «Агрономія» Херсонського державного аграрного університету в рамках проекту бізнес-розвитку плодоовочівництва (UHBDP) відвідали унікальні господарства Каховського району: Державне підприємство «Дослідне господарство «Новокаховське»» Інституту рису Національної академії аграрних наук України. Одними із багатьох завдань господарства є вирощування декоративних і малопоширених плодкових культур, а також їх акліматизація та селекція [3].

Виробнича практика студентів аграрних ВЗО є невід'ємною складовою частиною як навчального, так і виховного процесу, що спрямована на закріплення теоретичних знань та отримання досвіду у майбутній спеціальності, надає можливість засвоїти досвід колег та практично реалізувати свої здібності. Тому не можна недооцінювати важливість навчально-виробничих практик під час виховання і ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці у студентської молоді. Так, у Національному університеті біоресурсів і природокористування України понад 20 студентів-третьоккурсників напряму підготовки «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» пройшли 8-тижневу виробничу практику у кращих господарствах України: ТОВ «Українська молочна компанія», ПрАТ «Агрофорт», СВАТ «Маяк» та ін. [7].

Виробнича практика студентів вищих аграрних навчальних закладів є одним із важливих видів навчальної роботи, яка здійснюється з метою набуття професійних навичок та вміння самостійно приймати рішення у виробничих умовах. Вона покликана підготувати майбутніх спеціалістів до реальної практичної роботи.

З метою перевірки ефективності виробничих практик під час навчання у аграрних вищих навчальних закладах онлайн видавництво AgroPortal.ua за підтримки Ради з питань аграрної освіти при МОН України та НМЦ «Агроосвіта» оголосили щорічне проведення Всеукраїнського конкурсу «Краща аграрна практика», де студентам пропонується описати чи показати ідеальну виробничу практику. Такі конкурси мають на меті не лише дізнатись про виробничі практики студентів аграрних вишів та чи допомагають їм знання, отримані в навчальних закладах, а й показати важливість набутого досвіду під час таких практик. Завдяки

таким конкурсам студенти отримують величезний професійний досвід, змінюють своє ставлення до професійної діяльності у аграрному секторі, прагнуть і надалі здобувати нові знання та використовувати свій досвід, отриманий під час виробничих практик як в Україні, так і за кордоном, виховують у собі ціннісні ставлення до себе, до професії, до праці, до навколишнього середовища, до землі.

Аналіз планів виховної роботи дозволяє зробити висновки про те, що в більшості вищих аграрних закладах освіти передбачено ряд заходів, які спрямовані на виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці. Наприклад, у плані виховної роботи Охтирського коледжу Сумського національного аграрного університету на 2016-2017 навчальний рік [9] основною метою трудового виховання студентської молоді є формування творчої працелюбності, свідомого ставлення до праці як вищої цінності людини і суспільства, спрямованої на створення матеріальних та духовних цінностей. Основні завдання передбачають формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки; формування почуття господаря та господарської відповідальності; розвиток умінь самостійно та ефективно працювати. З метою виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці у студентської молоді пропонується ряд заходів: організація навчальних груп на прибирання закріпленої за ними території; заходи до проведення тижнів спеціальностей (інформаційний блок, випуск тематичних газет, проведення олімпіад та ін.), диспут «Праця і всебічний розвиток особистості», заняття з елементами тренінгу «Техніка пошуку роботи», акція «Працюємо разом, радіємо разом».

З метою формування працелюбності, професійної майстерності студентів в плані виховної роботи Шевченківського коледжу Уманського національного університету садівництва завданнями трудового виховання є: формування творчої, працелюбної особистості, умілого господаря, що володіє відповідними навичками та вміннями, професійною майстерністю; вміння самостійно, на основі сучасних знань про ринкову економіку застосовувати власні здібності у системі виробництва, науки, освіти; прищеплення любові до обраної професії. Для реалізації поставлених завдань передбачено організацію занять у гуртках технічної творчості, проведення тижнів предметів, проведення конкурсів «Кращий за професією», «Кращий знавець предмета», організація екскурсій на підприємства, у фермерські господарства та виставки сільськогосподарської техніки, виховні години «Хліб святий – дар божий», «Україна – аграрна держава», «Професія – запорука твого успіху» [8].

Виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці у студентів аграрних ВЗО має бути зорієнтовано на виховання як практичної, так і психологічної готовності до праці, а також на формування бажання сумлінно працювати на землі. На основі аналізу виховного плану Таврійського державного агротехнологічного університету трудове виховання передбачає на основі отриманих сучасних знань, вмінь та навичок здатність самостійно віднайти застосування власним здібностям, талантам, нахилам у системі виробництва. З цією метою в межах університету планують організувати зустрічі студентів зі спе-

ціалістами сільського господарства, випускниками, фермерами та підприємцями з метою пропаганди передового досвіду; святкові вечори, присвячені професійним дням за напрямками та спеціальностями підготовки в університеті; проведення конкурсів «Кращий за професією» на кращу професійну підготовку на курсах, на факультеті, в університеті; організація участі студентства в «Центрі підготовки робітничих професій» ІПОД [4].

Вагоме значення в аграрних відокремлених підрозділах НУБіП України приділяється організації та проведенню цілої низки виховних заходів, які відіграють важливу роль у формуванні у студентів-аграріїв ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці. Так, у Заліщицькому аграрному коледжі ім. Є. Храпливого проводять інформаційно-просвітницькі години: «Ми не отримали землю в спадок, ми взяли її в борг у наших дітей», вечір до дня працівників сільського господарства «Уклін земний – працівникам землі». Цікавою була і відкрита виховна година «Україно, ти – моя земля», присвяченій професійному святу всіх, хто має відношення до сільського господарства. Метою виховного заходу стало виховання почуття патріотизму, любові до рідного краю, любові до праці, гуманного ставлення до оточуючих, працелюбства, любові до вибраної професії та глибокого зв'язку з природою.

Аналіз планів виховної роботи аграрних університетів та коледжів дозволяє зробити висновки, що виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці входить до основних завдань трудового виховання та забезпечується зустрічами із спеціалістами сільського господарства, випускниками, організацією тематичних виховних годин та конкурсів, проведенням екскурсій на фермерські господарства та підприємства, відвідування сільськогосподарських виставок.

Варто наголосити на важливій ролі наукових гуртків під час виховання у студентів-аграріїв ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці, оскільки студентські наукові гуртки сприяють підвищенню творчої активності студентів, розвитку їх умінь та навичок у науково-дослідній діяльності, допомагають студентам у реалізації їхніх внутрішніх потреб у самовираженні та розвитку творчих здібностей, надають студентам новітню інформацію з сучасних проблем аграрної науки. Так, на агробіологічному факультеті Національного університету біоресурсів і природокористування України діють такі гуртки: «Землероб», «Лікарські та нетрадиційні культури», «Насіннєзнавство та інспекторська робота», «Симиренківець», «Інноваційні технології в кормовиробництві», «Агрохімічний», «Управління якістю продукції рослинництва в сучасних технологіях», «Ґрунтознавець», «Закрито ґрунту» [11].

Слід не забувати і про важливе значення під час виховання молоді студентських конференцій, круглих столів та семінарів. Студентські конференції є ефективним засобом виявлення обдарованої молоді, стимулювання до навчально-пізнавальної діяльності, розвитку творчих умінь та здібностей в обраній майбутній професії. Так, магістри факультету захисту рослин, біотехнологій та екології НУБіП України взяли участь у всеукраїнській конференції «Посівна кампанія 2017: Шляхи примноження врожаю» [6]. Під

час конференції порушувались актуальні питання сьогодення щодо посівної кампанії із захисту та карантину рослин. Зокрема, сучасна стратегія високоефективних та безпечних технологій вирощування сільськогосподарських культур, а саме сої, кукурудзи, соняшнику. Магістри мали змогу ознайомитися із новинками наукової літератури, переліками асортименту товарів як сортів насіння так і сучасними препаратами по захисту рослин, поспілкуватися безпосередньо із виробниками насіння. Такі конференції є новітньою практичною підготовкою студентів аграрних спеціальностей та дозволяють сформулювати світогляд і подальше працевлаштування випускників, формують у студентів ціннісне ставлення до обраної професії, до природи, до сільськогосподарської праці.

В аграрних закладах освіти традиційним стало святкування «Дня поля». На 30 га земельних угідь дослідного господарства УкрНДІПВТ ім. Л.Погорілого відбувся День поля німецько-українського аграрного демонстраційного та навчального центру (АДНЦ) на якому побували студенти груп Р-31, Р-41 спеціальності «Виробництво та переробка продукції рослинництва» та групи М-31 спеціальності «Організація виробництва» ВП НУБіП України «Бобровицький коледж економіки та менеджменту ім. О.Майнової» [12]. Студенти коледжу мали нагоду ознайомитися із зарубіжною та вітчизняною технікою, насінням та хімікатами. На дослідних полях представляли сучасну та інноваційну продукцію. Можна було побачити роботу комбайнів та презентацію врожайності по дослідних культурах з оцінкою результатів (CLAAS та CASEIH). Впродовж заходу відбулася низка фахових зустрічей із керівниками українських та закордонних компаній, агрономами та науковцями, під час яких студенти дізналися багато цікавої інформації. Також у рамках Дня поля було проведено захід «Університет на полі», на якому студенти з усієї України мали можливість побачити на практиці сучасну техніку та інноваційні технології, а також отримати компетентну фахову інформацію від виробників.

Існує безліч інших цікавих заходів, які сприяють вихованню у студентів ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці.

Велика заслуга у вихованні ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці є й фестивалів, які проводять на базі аграрних вищих закладів освіти. Потужним заходом для збереження самобутньої української культури, для підвищення рівня виховної роботи серед студентів та розвитку творчої особистості та індивідуальності, для виховання студентів аграрних ВЗО у дусі поваги і любові до України, до свого народу, до землі, до праці є Всеукраїнський фестиваль художньої творчості «Софіївські зорі», який було започатковано 24 жовтня 2001 року на базі Уманської державної аграрної академії (нині – Уманський національний університет садівництва).

У ВП НУБіП України «Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого» 16-17 травня 2013 року проводився Міжнародний конкурс професійної майстерності серед вищих навчальних закладів України «Господарі землі» за участю представників американської компанії Worldwide Farmers Txchange і датської компанії Danisch Internacional Connections. В конкурсі брали участь команди студентів (до 15 осіб) з восьми аграрних закладів освіти I-II рівнів акредитації (Пол-

тавської, Черкаської, Рівненської, Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської, Хмельницької областей). Учасниками цього заходу стала також команда студентів з Данії, майбутніх фермерів, які прибули в Україну на запрошення молодіжної організації «Спілка аграрної молоді». Згідно з програмою конкурсу проведено студентські конференції, презентації навчальних закладів і міжнародних програм, різнопланові конкурси професійної майстерності (підготовка агрегатів та проведення оранки, водіння трактора, оцінка якості оранки), теоретично-практичні конкурси з рослинництва в умовах виробництва та посіву озимих культур. Конкурс завершився спортивними змаганнями «Козацькі забави».

На базі Національного університету біоресурсів і природокористування України 24-27 травня 2017 року було проведено уже ХІХ Зліт іменних стипендіатів та відмінників навчання «Лідери АПК ХХІ століття». Студентські активи факультетів зустрічали найкращих представників навчальних закладів аграрного напрямку з 10 університетів і понад 100 коледжів з усієї України [2]. У Зльоті в НУБіП України взяли участь більш як 200 студентів, які отримують різні іменні стипендії всеукраїнського або регіонального рівнів та лідери студентського самоврядування з усіх аграрних ВЗО України. Канони Зльотів, що історично склалися, передбачають: знайомство, спілкування, обмін досвідом самоврядування студентської молоді; проведення на високому організаційно-методичному рівні студентських науково-практичних конференцій у вигляді «дискусійних круглих столів» за напрямками підготовки фахівців, модераторами яких є керівники наукових шкіл, провідні професори ВЗО, що організують Зліт; знайомство з передовими прогресивними науково-виробничими структурами регіону аграрного спрямування; комплексну екскурсійну програму.

Новинкою серед студентів вищих аграрних навчальних закладів став освітній проект «Агро 2018». Для участі у ньому зареєструвалося 1500 студентів з 20 профільних закладів освіти України [1]. Студенти пропонували створити мобільну ветеринарну клініку для безпритульних тварин; запровадити лікування хвороб бджолами і продуктами бджільництва. Презентували нові методи вирощування органічних культур. Мають намір створити сенсорні технології, що дозволять оперативного збирати інформацію, обробляти і контролювати процес виробництва продукту та ба-

гато іншого. Відтак 30 студентів-аграріїв, які презентували найкращі проекти, вже у лютому поїдуть до Верони на Міжнародну сільськогосподарську виставку Fieragricola 2018. Там вони ознайомляться з інноваціями, трендами і товарами сезону. Побачать сільськогосподарські машини, обладнання та техніку. Дізнаються про нові технології ведення господарства, добрива, фітофармацевтику, захист врожаїв. Познайомляться з передовими технологіями тваринництва, розведення, селекції та ветеринарії.

Починаючи з 2013 року, редакція журналу Агроексперт спільно з партнерами проводить всеукраїнський конкурс – «Кращий молодий агроном». Мета конкурсу – виявити й мотивувати молодих і талановитих фахівців-агрономів. Конкурс проходить у чотирьох номінаціях: «Селекція та насінництво», «Захист рослин», «Агрохімія і ґрунтознавство», «Плодоовочівництво». Учасники конкурсу мають можливість не лише поспілкуватись, обміняти досвідом, але й здобути нові знання та перейняти закордонний досвід. За п'ять років конкурсу його учасниками стали понад 200 осіб із різних регіонів [5].

Студенти вищих аграрних навчальних закладів також беруть участь у міжнародних конференціях, конкурсах, проектах та екскурсіях. Так, студенти Каховського агротехнічного коледжу з метою вивчення передового сільськогосподарського досвіду здійснюють екскурсії до Польщі, тут відвідують Вищу Школу Агробізнесу, що знаходиться у м. Ломжа.

Висновки. Виховання ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці неможливе без виховання таких важливих для майбутніх працівників сільськогосподарства рис особистості, як культура праці, вміння раціонально та ефективно використовувати свою працю та аналізувати результати своєї праці, творчо підходити до сільськогосподарської праці.

Проаналізований досвід вищих аграрних навчальних закладів свідчить про те, що в даних навчальних закладах здійснюється важлива виховна робота щодо виховання у студентської молоді ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці: проводиться ціла низка виховних заходів (конкурси, проекти, фестивалі, виховні години), організуються навчальні та виробничі практики. Для здобуття професійних знань організуються екскурсії на базі аграрних господарств, а також зустрічі з відомими аграріями та підприємцями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Від студентів чекають інновацій: в Україні стартував освітній проект «Агро 2018» [Електронний ресурс]. - http://zik.ua/news/2017/11/17/vid_studentiv_chekayut_innovatsiy_v_ukraini_startuvav_osvitniy_proekt_agro_1207587. – Назва з екрану.
2. Всеукраїнський студентський зліт – знакова подія аграрної освіти України [Електронний ресурс]. - <http://www.agroosvita.com/node/8913>. – Назва з екрану.
3. Екскурсія студентів спеціальностей «Садово-паркове господарство», «Лісове господарство» та «Агрономія» до унікальних господарств Каховського району [Електронний ресурс]. - <http://www.ksau.kherson.ua/news/2441-2017-10-18-5.html>. – Назва з екрану.
4. Комплексний план виховної роботи Таврійського державного агротехнологічного університету [Електронний ресурс]. - <http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/kompleksnyj-plan-vyhovnoyi-roboty-2015-2016.pdf>. – Назва з екрану.
5. Кращий молодий агроном 2017 [Електронний ресурс]. - <https://www.agroexpert.ua/ru/krasii-molodii-agronom-2017>. – Назва з екрану.
6. Магістри факультету захисту рослин стали учасниками всеукраїнської конференції «Посівна кампанія 2017: Шляхи примноження врожаю» [Електронний ресурс]. - <https://nubip.edu.ua/node/30194>. – Назва з екрану.
7. Навчальні та виробничі практики на факультеті тваринництва та водних біоресурсів у розпалі [Електронний ресурс]. - <https://nubip.edu.ua/node/23137>. – Назва з екрану.
8. План виховної роботи ВСП Шевченківського коледжу Уманського НУС [Електронний ресурс]. - <http://www.shevchenkove.org.ua/vyhovna/plan/index.html>. – Назва з екрану.
9. План виховної роботи Охтирського коледжу Сумського національного аграрного університету. [Електронний ресурс]. - <http://ocsnu.okht.net>. – Назва з екрану.

10. Сопівник Р. В., Мешко К. І. Виховання господарської дбайливості студентів аграрних вищих навчальних закладів в контексті лідерологічного аналізу: [монографія] / Р. В. Сопівник, К. І. Мешко. – К.: «ЦП Компрінт», 2016. – 362 с.
11. Студентські наукові гуртки [Електронний ресурс]. - <https://nubip.edu.ua/node/32842>. – Назва з екрану.
12. Університет на полі: студенти з Бобровиці взяли участь у студентському дні поля [Електронний ресурс]. - <https://nubip.edu.ua/node/36372>. – Назва з екрану.

REFERENCES

1. Innovations are waiting for students: the educational project «Agro 2018» started in Ukraine [Electronic resource]. - http://zik.ua/news/2017/11/17/vid_studentiv_chekayut_innovatsiy_v_ukraini_startuvav_osvitniy_proekt_agro_1207587. - Title from the screen.
2. All-Ukrainian student take-off is a significant event of agrarian education in Ukraine [Electronic resource]. - <http://www.agrosvita.com/node/8913>. – Title from the screen.
3. Excursion of students of specialties «Landscape economy», «Forestry» and «Agronomy» to unique farms of Kakhovka district [Electronic resource]. - <http://www.ksau.kherson.ua/news/2441-2017-10-18-5.html>. - Title from the screen.
4. Complex plan of educational work of the Tavria State Agro-technological University [Electronic resource]. - <http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/kompleksnyj-plan-vyhovnoyi-roboty-2015-2016.pdf>. - Title from the screen.
5. Best Young Agronomist 2017 [Electronic Resource]. - <https://www.agroexpert.ua/ru/krasii-molodii-agronom-2017>. - Title from the screen.
6. Masters of the Faculty of Plant Protection became participants in the All-Ukrainian Conference «Sowing Campaign 2017: Ways of Increasing the Crop» [Electronic resource]. - <https://nubip.edu.ua/node/30194>. - Title from the screen.
7. Training and production practices at the Faculty of Animal Husbandry and Water Bioresources at the height of [Electronic resource]. - <https://nubip.edu.ua/node/23137>. - Title from the screen.
8. The educational work plan of the GSP of the Shevchenko's College of the Uman NUS [Electronic resource]. - <http://www.shevchenkove.org.ua/vyhovna/plan/index.html>. - Title from the screen.
9. Plan of educational work of Okhtyrskyi college of Sumy National Agrarian University. [Electronic resource]. - <http://ocsnu.okht.net>. - Title from the screen.
10. Sopivnyk R.V., Meshko K.I. The education of students economic caring of agrarian higher educational institutions in the context of leader analysis: [monograph] / R.V. Sopivnyk, K.I. Meshko. - K.: «CP Commercial», 2016. - 362 pp.
11. Student's scientific clubs [Electronic resource]. - <https://nubip.edu.ua/node/32842>. - Title from the screen.
12. University on the field: the students from Bobrovitsa participated in the student's field day [Electronic resource]. - <https://nubip.edu.ua/node/36372>. - Title from the screen.

The experience of raising the value attitude towards agricultural labor among students of higher agricultural educational institutions of Ukraine

K. O. Vlasenko

Abstract. The article analyzes the experience of raising the value attitude to agricultural work among students of higher agricultural educational institutions. To that end, curricula and work programs, educational work plans and curricula of student's groups curators work have been considered. The importance of educational and production practices as components of educational and professional programs has been determined. It has been established that valuable attitude to agricultural work is formed during educational events, festivals, actions, competitions, participation in projects, meetings with famous graduates, agrarians and entrepreneurs, excursions to educational and research facilities.

Keywords: education, value attitude, student, higher agricultural educational establishments, curriculum, practice, plan of educational work.

Опыт воспитания ценностного отношения к сельскохозяйственному труду у студентов аграрных высших учебных заведений Украины

К. А. Власенко

Аннотация. В статье проанализирован опыт воспитания ценностного отношения к сельскохозяйственному труду у студентов аграрных высших учебных заведений. С этой целью рассмотрены учебные планы и рабочие программы, планы воспитательной работы и планы работы кураторов студенческих групп. Раскрыто значение учебных и производственных практик как составляющих образовательно-профессиональных программ. Установлено, что ценностное отношение к сельскохозяйственному труду формируется при проведении воспитательных мероприятий, фестивалей, акций, конкурсов, участия в проектах, встреч с известными выпускниками, аграриями и предпринимателями, экскурсий на учебно-опытные хозяйства.

Ключевые слова: воспитание, ценностное отношение, студент, аграрные высшие учебные заведения, учебный план, практика, план воспитательной работы.